

Na osnovu člana 76 stav 1 tačka 7 Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (»Sl. list CG«, br.24/19), člana 14 stav 1 alineja 9 Statuta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (»Sl. list CG« br.39/19) Upravni odbor Zavoda, na predlog direktora, na sjednici od 13..05.2020.godine, donosi

O D L U K U

o odobravanju sredstava za realizaciju Programa »Stop sivoj ekonomiji«

1. Odobravaju se sredstva u iznosu od 750.000 € za realizaciju Programa »Stop sivoj ekonomiji« u 2020. godini.
2. Program iz tačke 1 ove odluke sprovede programski partneri utvrđeni Zaključcima Vlade Crne Gore br. 07-2394 od 30.04.2020.godine.
3. Način sprovođenja utvrđen je Programom iz tačke 1 ove odluke.
4. O realizaciji odluke, staraće se Sektor za mjere aktivne politike zapošljavanja i Sektor za isplatu iz oblasti zapošljavanja.
5. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Akcionim planom zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa za 2020. godinu i Programom rada Zavoda za zapošljavanje, za tekuću godinu, predviđena je realizacija programa usmjerenih na povećanje zapošljivosti i zaposlenosti mladih, kao jedne od targetiranih grupa nezaposlenih lica iz evidencije Zavoda.

Shodno navedenim programsko-planskim dokumentima Zavod za zapošljavanje Crne Gore je, i u ovoj godini, sačinio Program »Stop sivoj ekonomiji«, a na osnovu mjera Vlade Crne Gore u oblasti zapošljavanja i zaposlenosti, istraživačkih projekata vezanih za funkcionisanje i razvoj tržišta rada, kao i stanja i prisutnih trendova na tržištu rada.

Zavod za zapošljavanje se 18.03.2020.godine obratio Agenciji za zaštitu konkurencije Dopisom br. 05-7503/1 u cilju pribavljanja mišljenja da li se Program »Stop sivoj ekonomiji« smatra državnom pomoći, u smislu Zakona o kontroli državne pomoći.

Prema Mišljenju Agencije za zaštitu konkurencije br. 05-10371 od 06.05.2020. godine Program »Stop sivoj ekonomiji« ne predstavlja državnu pomoć, s obzirom na činjenicu da će bespovratna sredstva biti dodijeljena nezaposlenim licima, odnosno fizičkim licima koja u momentu primanja sredstava ne obavljaju privrednu djelatnost niti učestvuju na tržištu te kao takvi ne mogu biti korisnici državne pomoći. Takođe, u mišljenju se navodi da realizacija ovog programa ne ugrožava konkurenciju i ne utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država saglasno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Zavod za zapošljavanje je 09.04.2020. godine uputio Ministarstvu rada i socijalnog staranja Inicijativu za podnošenje informacije Vladi Crne Gore o potrebi realizacije Programa »Stop sivoj ekonomiji« u 2020. godini, br. 02-8790.

Vlada Crne Gore je, 23.04.2020. godine, usvojila Informaciju o nastavku realizacije Programa »Stop sivoj ekonomiji« u 2020 godini, dostavljenu od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja i donijela zaključke. Shodno zaključcima Vlade Crne Gore br. 07-2394 od 30.04.2020. godine za realizaciju Programa »Stop sivoj ekonomiji« zaduženo je Ministarstvo rada i socijalnog staranja, kao nosilac Programa, dok su za njegovo operativno sprovođenje zaduženi Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Uprava za inspekcijske poslove, Poreska uprava, Uprava policije i Uprava carina.

Problem nezaposlenosti mladih je jedan od dominantnih problema ukupne nezaposlenosti u Crnoj Gori. Učešće mladih do 30 godina života u ukupnoj registrovanoj nezaposlenosti iznosi 18,47 %. Mlada nezaposlena lica sa stečenim visokim obrazovanjem sa 43,12%, učestvuju u ukupnom broju nezaposlenih visokoobrazovanih lica, od kojih sa 27,18 % učestvuju lica sa radnim iskustvom od najmanje devet mjeseci. Polazeći od rezultata istraživanja o nedovoljnoj uključenosti mladih na tržištu rada i visokoj zastupljenosti neformalne ekonomije u Crnoj Gori kreiran je Program »Stop sivoj ekonomiji« koji ima za cilj kako, uključivanje mladih u tržište rada i sprječavanje njihovog ulaska u dugoročnu nezaposlenost, tako i suzbijanje sive ekonomije na tržištu rada.

Uprava za inspekcijske poslove, Poreska uprava, Uprava policije, Uprava carina i Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, sprovode konstantne i kontinuirane aktivnosti kontrole i otklanjanja nepravilnosti s ciljem suzbijanja neformalne ekonomije i povećanja budžetskih prihoda Crne Gore. Međutim, obavljanje ovih aktivnosti, posebno u vrijeme sezone, je otežano zbog nedovoljnih kadrovskih kapaciteta nadležnih uprava i organa, tako da se moraju uložiti dodatni naponi, angažovati dodatna radna snaga, kako bi se smanjile neregularnosti i ostvario veći priliv sredstava.

Programom »Stop sivoj ekonomiji« obuhvatiće se 210 nezaposlenim lica sa stečenim visokim obrazovanjem, (u obimu od najmanje 180 kredita), životne dobi do 30 godina, sa radnim iskustvom u nivou obrazovanja, u najkraćem trajanju od devet mjeseci. Pored obrazovnih zahtjeva, radnog iskustva i godina života, lične osobine koje nezaposlena lica treba da posjeduju su: odgovornost, sposobnost za timski rad, ambicioznost, inicijativnost i spremnost za permanentno učenje. Takođe, njihovo poznavanje pozitivnih propisa kojima se uređuju pitanja formalnog poslovanja, kao i njihovi stavovi o značaju formalnog poslovanja za društveno - ekonomski razvoj zemlje, čine ih odgovarajućim učesnicima programa, čijom se edukacijom i zapošljavanjem, doprinosi suzbijanju sive ekonomije.

Učesnici programa će zasnovati radni odnos na poslovima pružanja tehničke pomoći i podrške službenim licima Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Uprave za inspekcijske poslove, Poreske uprave, Uprave policije, Uprave carina u suzbijanju sive ekonomije. Zapošljavanje učesnika u program sprovede se posredstvom agencije za privremeno ustupanje zaposlenih, u trajanju od sedam mjeseci.

Program će se sprovoditi na teritoriji Glavnog grada, Prijestonice i svih opština, odnosno lokalnih samouprava u Crnoj Gori.

Sredstva za realizaciju Programa »Stop sivoj ekonomiji« procjenjuju se na iznos od 750.000 €. Zavod će finansirati ukupne opravdane troškove realizacije Programa koji obuhvataju troškove rada zaposlenih u Programu, kao i troškove provizije za agencijske usluge privremenog ustupanja zaposlenih.

Odobravanjem sredstava u iznosu od 750.000 € stvoriće se uslovi za realizaciju Programa »Stop sivoj ekonomiji« u 2020. godini.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u dispozitivu odluke.

Broj: 01- 11098

Podgorica, 13. 05. 2020

UPRAVNI ODBOR
PREDSJEDNICA

Ranka Pavicević

Dostaviti:

- 01
- 05
- 09
- 12
- 06
- 0101/ a/a

PROGRAM STOP SIVOJ EKONOMIJI

Podgorica, mart 2020. godine

NAZIV PROGRAMA „STOP SIVOJ EKONOMIJI“

I USLOVI

1. Normativni i programsko – planski okvir

Normativni osnov za realizaciju programa sadržan je u Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti ("Službeni list CG", br. 24/19), kojim je u članu 38 utvrđeno da Zavod za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod) može sprovoditi i druge mjere aktivne politike zapošljavanja u zavisnosti od potreba tržišta rada i identifikacije ciljnih grupa, koje su utvrđene u Akcionom planu zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa i Programu rada Zavoda. Nadalje, odredbom istog člana navedenog zakona utvrđeno je da se mjere aktivne politike zapošljavanja sprovode kroz programe aktivne politike zapošljavanja koje donosi Upravni odbor Zavoda, a realizuju se u skladu sa pravilima o dodjeli državne pomoći.

Nacionalna strategija zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa za period 2016 – 2020 (Prioritet 1, Cilj 2), nalaže povećanje efikasnosti mjera aktivne politike zapošljavanja sa posebnim naglaskom na uključivanje mladih, žena i dugoročno nezaposlenih lica na tržište rada. Nadalje, Akcionim planom zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa Vlade Crne Gore za 2020. godinu i Programom rada Zavoda za zapošljavanje za 2020. godinu planirana je realizacija mjera usmjerenih na povećanje zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti mladih, kao jedne od prioritetnih grupa nezaposlenih lica iz evidencije Zavoda. Ova mjera aktivne politike zapošljavanja, realizuje se kroz Program „Stop sivoj ekonomiji“ (u daljem tekstu: Program) pripremljen u skladu sa potrebama tržišta rada za mlada visokoobrazovana nezaposlena lica iz evidencije Zavoda.

Zakonom o budžetu za 2020. godinu obezbijedena su sredstva za finansiranje mjera, odnosno programa aktivne politike zapošljavanja, a time i Programa „Stop sivoj ekonomiji“, dok je navedenim programsko – planskim dokumentima predviđeno finansiranje odnosnog programa u iznosu od 750.000 €.

2. Razlozi koji su uslovili realizaciju programa

Zavod kao regulator odnosa na tržištu rada, dužan je da sprovodi utvrđene i kreira druge programe aktivne politike zapošljavanja. Program je pripremljen na osnovu mjera Vlade Crne Gore u oblasti zapošljavanja i zaposlenosti, istraživačkih projekata vezanih za funkcionisanje i razvoj tržišta rada, stanja i prisutnih trendova na tržištu rada, a sprovodiće se u obimu utvrđenom na osnovu zahtjeva nezaposlenih lica i raspoloživih sredstava za ove namjene.

Polazeći od rezultata istraživanja o nedovoljnoj uključenosti mladih na tržištu rada i visokoj zastupljenosti neformalne ekonomije u Crnoj Gori, kreiran je Program »Stop sivoj ekonomiji«, usklađen sa prioritetima i ciljevima nacionalnih strategija zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa, kao i ekonomskog i regionalnog razvoja Crne Gore.

Problem nezaposlenosti mladih jedan je od dominantnih problema ukupne nezaposlenosti u Crnoj Gori. Učešće mladih do 30 godina života u registrovanoj nezaposlenosti, sa stanjem na dan 29.02.2020. godine, iznosi 18,47 % (6.573 lica).

Stopu opšte nezaposlenosti, koja je strukturnog karaktera, prati relativno visoka stopa nezaposlenosti visokoobrazovanog kadra, koja po svojim socijalnim karakteristikama ima negativne implikacije na ukupan društveno-ekonomski sistem. U evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, sa stanjem na dan 29.02.2020. godine, nalazi se 35.591 nezaposlenih lica, od kojih su 4.694 lica sa stečenim visokim obrazovanjem. Mlada nezaposlena lica sa stečenim visokim obrazovanjem sa 43,12 %, učestvuju u ukupnom broju nezaposlenih visokoobrazovanih lica, od kojih sa 27,18 % učestvuju lica sa radnim iskustvom od najmanje devet mjeseci.

Neprijavljen rad ili rad na crno, kao paralelna aktivnost regularnom radu, predstavlja globalni problem prepoznat u programu ekonomskih reformi, kao i u strateškim dokumentima. Različiti nalazi pokazuju da je nivo neformalne ekonomije, tj. neprijavljenog rada znatno veći u Crnoj Gori nego u državama EU. Uprkos razlikama u nivoima, nalazi istraživanja pokazuju da se struktura neformalnog sektora u Crnoj Gori značajno ne razlikuje od strukture u drugim evropskim ekonomijama.

Glavni uzroci izraženog rada na crno ogledaju se u: nefleksibilnosti tržišta rada, visokoj stopi nezaposlenosti, niskoj profitnoj stopi, kao i u neadekvatnom regulatornom okviru i poslovnom okruženju.

Rezultati istraživanja zastupljenosti neformalne ekonomije u Crnoj Gori su pokazali da se skoro četvrtina ekonomske aktivnosti u Crnoj Gori odvija u sivoj zoni, kao i da slabije razvijene regije imaju veću stopu sive ekonomije. Procijenjeno je da udio sive ekonomije u najrazvijenijem južnom području iznosi 30,6 % BDP-a, 23,8 % u centralnom, a 45,6 % u najslabije razvijenom sjevernom dijelu Crne Gore.

Rad na crno najviše je zastupljen u trgovini, turizmu i ugostiteljstvu, poljoprivredi, građevinarstvu i saobraćaju. Od ukupnog broja zaposlenih oko 30 % radi na crno, dok je stopa neprijavljenog rada najviša među mladima i starijom populacijom.

Mjere za suzbijanje sive ekonomije koje se odnose na smanjenje troškova poslovanja, smanjenje administrativnih i poreskih opterećenja doprinijele su otvaranju prijavljenih radnih mjesta. Međutim, jačanje kontrole države s ciljem eliminisanja neprijavljenog rada, uključuje i mjere za jačanje institucionalnih kapaciteta i ljudskih resursa u tijelima državne uprave odgovornim za kontrolu i prikupljanje prihoda.

Nadležni organi i uprave sprovode konstantne i kontinuirane aktivnosti kontrole i otklanjanja nepravilnosti s ciljem suzbijanja neformalne ekonomije i povećanja budžetskih prihoda Crne Gore. Međutim, obavljanje ovih aktivnosti, posebno u vrijeme sezone, je otežano zbog nedovoljnih kadrovskih kapaciteta organa i uprava, tako da se moraju uložiti dodatni naponi, angažovati dodatna radna snaga, kako bi se smanjile neregularnosti i ostvario veći priliv sredstava.

STEP analiza programa

Socijalne okolnosti

- Relativno visoka stopa nezaposlenosti mladih lica, koja po svojim socijalnim karakteristikama ima negativne posljedice na ukupan društveno – ekonomski sistem.
- Visok nivo neformalnog poslovanja, kao paralelne aktivnosti formalnom – regularnom poslovanju, negativno utiče na integraciju mladih na tržištu rada, a time i na njihov socijalno ekonomski status.

Tehničke okolnosti

- Program doprinosi jačanju kadrovskih kapaciteta nadležnih organa i uprava u suzbijanju neformalnog poslovanja.

Ekonomske okolnosti

- Neformalno poslovanje negativno utiče na tržišnu konkurenciju subjekata privređivanja, kvalitet tržišnog ambijenta, otvaranje novih radnih mjesta, budžetska prihodovanja, a time i na društveno ekonomski razvoj Crne Gore.

Političke okolnosti

- Program doprinosi strukturnim reformama suzbijanja neformalne ekonomije, unapređivanju sistema vrijednosti u društvu i povjerenju građana u pravnu državu.
- Program zbog aktuelnog sadržaja ima jaku političku podršku.

SWOT analiza programa

Jake strane ▪ Aktivacija mladih nezaposlenih lica za uključivanje u program koji im omogućava da neposrednim djelovanjem utiču na stvaranje kvalitetnijeg tržišnog ambijenta ▪ Učesnici programa postaju vidljivi na tržištu rada ▪ Osposobljavanje mladih visokoobrazovanih lica u realnoj radnoj sredini uz kontinuirano mentorstvo ▪ Osnaživanje institucionalnih kapaciteta ▪ Smanjenje sive ekonomije	Slabosti ▪ Nedostatak motivacije mladih lica uključenih u program ▪ Nedostatak motivacije mentora za sprovođenje osposobljavanja uz rad ▪ Nedostatak radnih navika i mekih vještina lica uključenih u program
Mogućnosti ▪ Povećanje motivacije nezaposlenih za sticanje radnih kompetencija koje će im omogućiti zapošljavanje ▪ Zapošljavanje mladih lica koja su postigla najbolje rezultate nakon završetka	Poteškoće ▪ Mogućnost psihičkog i fizičkog nasilja nad licima uključenim u program od strane poslodavaca i radnika koji posluju, odnosno rade u zoni sive ekonomije

programa ▪ Promocija pozitivnih usmjerenja u društvu ▪ Efikasniji rad institucija i podizanje nivoa povjerenja građana	
---	--

3. Struktura mjere

Struktura aktivne mjere obuhvata sve radnje, procese i dokumenta za razvoj i implementaciju aktivne mjere.

3.1. Vrsta programa

Program „Stop sivoj ekonomiji“ je jedan od programa aktivne politike zapošljavanja pripremljen radi povećanja zapošljivosti i zaposlenosti mladih visokoobrazovanih nezaposlenih lica iz evidencije Zavoda.

3.2. Svrha programa

Podrška strukturnim reformama, prioritetima i ciljevima nacionalnih strategija zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa, ekonomskog i regionalnog razvoja Crne Gore.

3.3. Opšti cilj programa

Opšti cilj Programa je povećati efikasnost i pokrivenost aktivnih mjera tržišta rada sa naglaskom na prevenciju socijalne isključenosti mladih visokoobrazovanih lica.

3.4. Posebni ciljevi

Posebni ciljevi programa su:

- Podrška mladim nezaposlenim licima iz evidencije Zavoda u rješavanju problema nezaposlenosti podizanjem njihovih radnih sposobnosti, odnosno povećanjem zapošljivosti;
- Podrška suzbijanju neformalne ekonomije i neformalnog rada na tržištu rada.

3.5. Očekivani rezultati programa

- Uključeno 210 nezaposlenih mladih lica sa stečenim visokim obrazovanjem, od kojih najmanje 20 % lica osposobljenih za rad na programskim poslovima suzbijanja sive ekonomije.
Izvor verifikacije : zaključeni individualni planovi zapošljavanja i ugovori o radu.
- Povećan nivo zapošljivosti 90 % od najviše 168 učesnika programa bez prethodno stečenog radnog iskustva na poslovima suzbijanja sive ekonomije.
Izvor verifikacije : završni izvještaji programskih partnera o realizaciji programa i izdatim potvrdama o osposobljenosti učesnika programa.
- Povećana zaposlenost za 38,18 % lica iz ciljne grupe Programa u trajanju od sedam mjeseci.

Izvor verifikacije : ugovori o radu i izvod iz evidencije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

- Povećana zaposlenost za najmanje 10% uspješnih učesnika programa, u periodu do šest mjeseci po završetku programa.

Izvor verifikacije : izvod iz evidencije Poreske uprave i izvod iz evidencije Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

- Rast naplate budžetskih prihoda u odnosu na ostvaren u prethodnoj godini poslovanja.

Izvor verifikacije : završni izvještaji programskih partnera.

3.6. Programske aktivnosti

Aktivnost 1: Pripremne aktivnosti

Po donošenju Programa "Stop sivoj ekonomiji", od strane Upravnog odbora, Zavod će preduzeti sve aktivnosti na planu stvaranja uslova za realizaciju Programa.

1.1. Izbor izvođača programa – programskih partnera

Nosilac Programa je Ministarstvo rada i socijalnog staranja, dok su programski partneri: Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Poreska uprava, Uprava za inspekcijske poslove, Uprava policije, Uprava carina i Ministarstvo saobraćaja i pomorstva.

Zavod će, u saradnji sa Ministarstvom saobraćaja i pomorstva i upravama nadležnim za praćenje i otklanjanje nepravilnosti s ciljem suzbijanja neformalnog poslovanja, kao programskim partnerima, utvrđenim zaključcima Vlade Crne Gore, realizovati Program „Stop sivoj ekonomiji“.

U cilju sprovođenja programskih aktivnosti na način utvrđen Programom, Zavod će sa Poreskom upravom, Upravom za inspekcijske poslove, Upravom policije, Upravom carina i Ministarstvom saobraćaja i pomorstva, kao programskim partnerima, zaključiti sporazum o realizaciji Programa. Navedenim sporazumom urediće se međusobna prava, obaveze i odgovornosti sporazumnih strana u vezi realizacije Programa.

1.2. Izbor učesnika programa

Zavod će objaviti javni poziv nezaposlenim licima za učešće u Programu "Stop sivoj ekonomiji" kojim će se ova lica upoznati sa predmetom, uslovima za prijavu na poziv, vremenom, mjestom i načinom podnošenja prijave, kriterijumima za izbor učesnika Programa, kao i ostalim elementima bitnim za uključivanje u Program.

Zavod za zapošljavanje će izvršiti pripremu nezaposlenih lica iz ciljane grupe utvrđene Programom, kroz informisanje i obradu podnešenih prijava na javni poziv. Izbor učesnika Programa izvršiće programski partneri iz grupe nezaposlenih lica koja pripadaju ciljnoj grupi Programa i pripremljena su za učešće u Programu, a saglasno kriterijumima izbora utvrđenim ovim Programom. Izabrani učesnici se uključuju u Program na osnovu individualnih planova zapošljavanja zaključenih sa Zavodom.

Zapošljavanje izabranih učesnika na programskim poslovima sprovede se posredstvom agencije za privremeno ustupanje zaposlenih (u daljem tekstu: agencija). Izbor agencije izvršiće se na osnovu javnog poziva. Zavod će raspisati javni poziv agencijama kojim će ih upoznati sa predmetom, uslovima za prijavu na poziv, vremenom, mjestom i načinom podnošenja prijave, kriterijumom izbora, kao i načinom informisanja podnosioca o ishodu prijave.

Zavod će, uz saglasnost programskih partnera, sa agencijom izabranom, na osnovu najniže ponuđene agencijske provizije, zaključiti sporazum o ustupanju zaposlenih za potrebe realizacije Programa, a u skladu sa sporazumom o realizaciji Programa zaključenim sa programskim partnerima. Učesnici programa će zasnovati radni odnos u trajanju od sedam mjeseci.

Aktivnost 2: Sprovođenje programa

Programski partneri kojima se, kao krajnjim korisnicima, ustupaju zaposleni na period od sedam mjeseci, odrediće mjesto njihovog rada i angažovati učesnike na poslovima pružanja tehničke pomoći i podrške službenim licima u suzbijanju sive ekonomije. Radne zadatke učesnika programa utvrdiće operativnim planom rada i sprovoditi uz kontinuirano mentorstvo, u trajanju od sedam mjeseci.

Zaposlenim licima u programu omogućiće se da, kroz rad na terenu, praktično primjene stečena znanja, ali i da usvoje nova saznanja, kroz detekciju radnji vezanih za sivu ekonomiju.

Istovremeno, realizacijom ove aktivnosti učesnici programa bez prethodno stečenog radnog iskustva na ovim poslovima će u realnom radnom okruženju, steći nedostajuća znanja i vještine, razviti lične i stručne kompetencije i dobiti potvrdu o osposobljenosti za obavljanje programskih poslova.

Osposobljavanje je zasnovano na iskustvenom učenju, participativnim, interaktivnim, individualnim i grupnim metodama rada, koje predstavljaju najoptimalniji način aktivnog učešća u ostvarivanju projektovanih ciljeva učenja.

Osposobljavanje učesnika programa sprovodiće mentori programskih partnera - lica odgovorna za osposobljavanje učesnika programa.

Aktivnost 3: Monitoring programa

Ova aktivnost podrazumijeva kontinuirano praćenje procesa sprovođenja programa i izvještavanje o realizovanim aktivnostima, stanju i napretku programa, od strane programskih partnera i Zavoda.

Monitoring programa će se sprovoditi kako, neposrednim uvidom, tako i praćenjem izvršenja obaveza ugovornih strana u vezi realizacije programa.

Realizacijom ove aktivnosti od strane Zavoda i programskih partnera, između ostalog, obezbijediće se i blagovremeno preduzimanje eventualnih korektivnih radnji u cilju postizanja planiranih rezultata.

Aktivnost 4: Promocija programa

Promocija programa će se sprovoditi kontinuirano, od prvog mjeseca realizacije programa, a u cilju što veće informisanosti ciljne javnosti. Ovu programsku aktivnost sprovodiće Zavod u saradnji sa programskim partnerima.

Prezentacija programa vršiće se:

- održavanjem press konferencija;
- okruglih stolova;
- kroz štampane i elektronske medije.

Aktivnost 5: Evaluacija programa

Rezultati monitoringa programa predstavljaju polaznu osnovu za ocjenu učinka programa.

Nakon sprovođenja programa sumiraće se postignuti rezultati programa, uporediti sa očekivanim, analizirati eventualne prepreke za uspješnu realizaciju programa i izvesti zaključci. Na ovaj način će se dobiti jasnija slika o učinku programa za ciljnu grupu i korisnike programa i njegovim nedostacima.

Ovu programsku aktivnost sprovodiće Zavod u saradnji sa programskim partnerima.

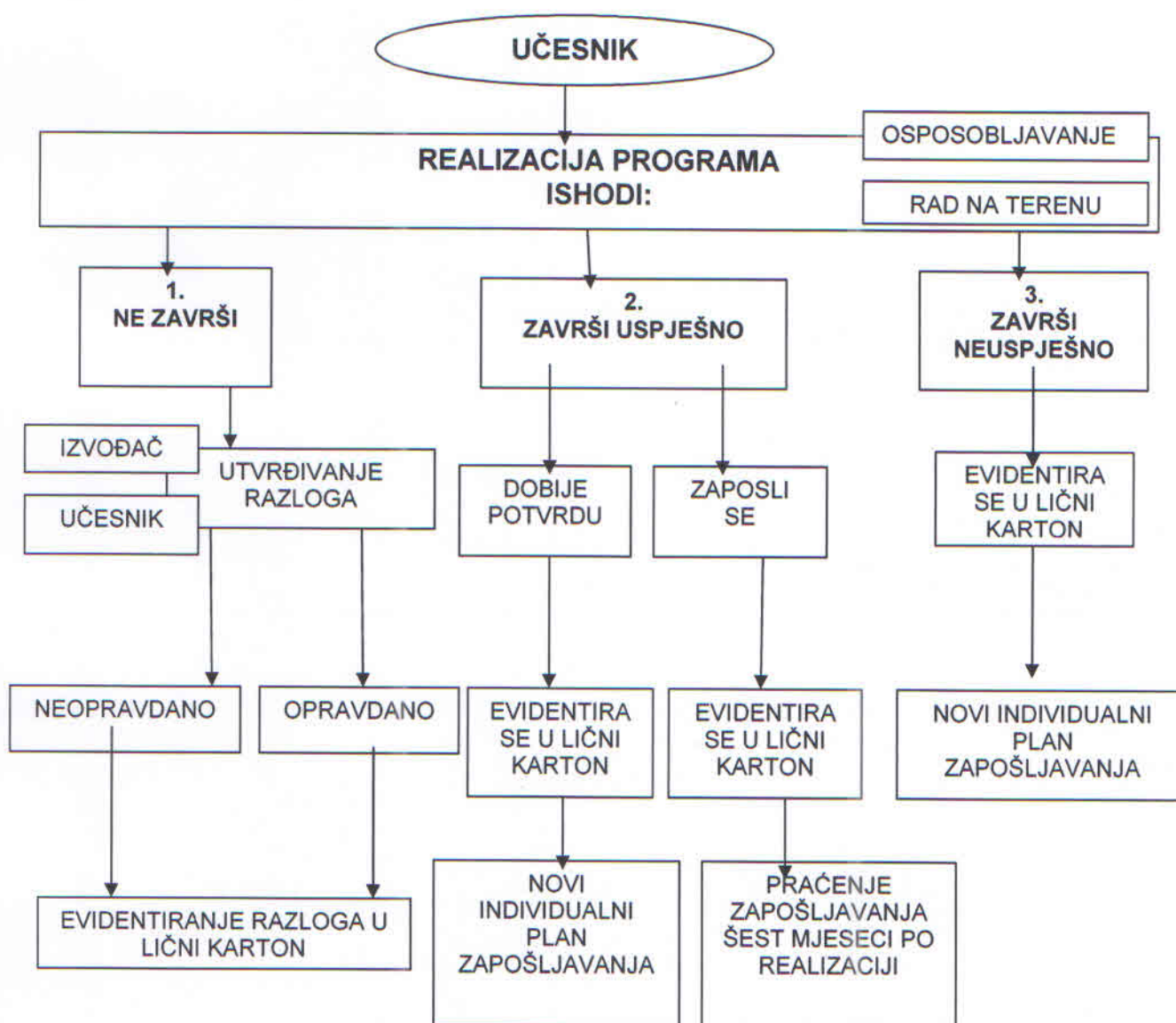
3.7. Lokacija i vrijeme realizacije programa sa terminskim planom programskih aktivnosti

Program će se sprovoditi na teritoriji Glavnog grada, Prijestonice i svih opština, odnosno lokalnih samouprava u Crnoj Gori, u trajanju od sedam mjeseci.

Terminski plan programskih aktivnosti

Aktivnosti	Mjesec I	Mjesec II	Mjesec III	Mjesec IV	Mjesec V	Mjesec VI	Mjesec VII	Mjesec VIII
Izbor izvođača i učesnika programa								
Sprovođenje programa								
Monitoring programa								
Promocija programa								
Evaluacija programa								

3.8. Grafički prikaz ishoda programa sa aspekta učesnika

II CILJNE GRUPE

1. Direktna ciljna grupa – učesnici programa

Direktnu ciljnu grupu obuhvaćenu ovim programom čine nezaposlena lica sa stečenim visokim obrazovanjem (u obimu od najmanje 180 kredita), životne dobi do 30 godina, sa radnim iskustvom u nivou obrazovanja, u najkraćem trajanju od devet mjeseci.

Pored obrazovnih zahtjeva, radnog iskustva i godina života, lične osobine koje nezaposlena lica treba da posjeduju su: odgovornost, sposobnost za timski rad, ambicioznost, inicijativnost i spremnost za permanentno učenje. Njihovi stavovi o značaju formalnog poslovanja za socio - ekonomski razvoj zemlje čine ih odgovarajućom ciljnom grupom, čijom bi se edukacijom i zapošljavanjem, doprinjelo suzbijanju sive ekonomije.

2. Indirektna ciljna grupa - korisnici programa

Indirektnu ciljnu grupu čine:

- Uprava za inspekcijske poslove, Poreska uprava, Uprava policije, Uprava carina i Ministarstvo saobraćaja i pomorstva – efikasniji rad organa i uprava i podizanje nivoa povjerenja građana;
- Privredni subjekti – smanjenje nelojalne konkurencije;
- Lokalne samouprave – efikasnije budžetsko prihodovanje koje podstiče njihov društveno - ekonomski razvoj;
- Društvo u cjelini – doprinos finansijskoj efikasnosti budžeta kroz ubiranje prihoda po osnovu poreza, doprinosa i drugih prihoda, stvaranje kvalitetnijeg tržišnog ambijenta i otvaranje novih radnih mjesta.

IV KRITERIJUMI

Kriterijumi izbora učesnika programa

Izbor učesnika programa izvršiće programski partneri iz kategorije nezaposlenih lica koja pripadaju ciljnoj grupi Programa i koja su pripremljena za učešće u programu, na osnovu poznavanja pozitivnih propisa kojima se uređuje oblast rada ovih organa i uprava, ličnih osobina i stavova o značaju formalnog poslovanja za socio - ekonomski razvoj zemlje.

V OBIM SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE PROGRAMA

Sredstva za realizaciju Programa „Stop sivoj ekonomiji“ procjenjuju se na iznos od 750.000,00 €. Ovim sredstvima planira se realizacija Programa, za 210 učesnika, u trajanju od sedam mjeseci.

Zavod će finansirati ukupne opravdane troškove realizacije Programa koji obuhvataju troškove rada zaposlenih u Programu (u mjesečnom neto iznosu od 300,00 €, po učesniku programa), kao i troškove provizije za agencijske usluge privremenog ustupanja zaposlenih.